ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 30.11.2000
COM(2000) 789 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η συνέχεια που πρέπει να δοθεί στη Πράσινη Βίβλο σχετικά με την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΣΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Η συνέχεια που πρέπει να δοθεί στη Πράσινη Βίβλο σχετικά με την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά

Περίληψη

Η Επιτροπή ξεκίνησε το 1998 διαβουλεύσεις με τους ενδιαφερόμενους κύκλους, βάσει της Πράσινης Βίβλου της σχετικά με την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά, προκειμένου να προσδιορίσει τον οικονομικό αντίκτυπο αυτού του φαινομένου στην ενιαία αγορά, να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της ισχύουσας νομοθεσίας και να προτείνει ορισμένα μέτρα τα οποία θα μπορούσαν ενδεχομένως να βελτιώσουν την κατάσταση.

Οι διαβουλεύσεις αυτές επιβεβαίωσαν ότι η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία αποτελούν σημαντικό πρόβλημα για τους περισσότερους οικονομικούς και βιομηχανικούς τομείς της ενιαία αγοράς και ότι η Επιτροπή, και γενικότερα η Ευρωπαϊκή Ένωση, πρέπει να λάβουν μέτρα για να ενισχύσουν και να εντείνουν, σε επίπεδο Ένωσης, την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά.

Η παρούσα ανακοίνωση προτείνει ένα **σχέδιο δράσης**, το οποίο περιλαμβάνει επείγουσες δράσεις, για τις οποίες θα υποβληθούν προσεχώς προτάσεις της Επιτροπής, μεσοπρόθεσμες δράσεις και άλλες πρωτοβουλίες.

Επείγουσες δράσεις

(1) Η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση οδηγίας για την ενίσχυση των μέσων επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και για τη θέσπιση ενός γενικού πλαισίου για την ανταλλαγή πληροφοριών και τη διοικητική συνεργασία·

(2) η Επιτροπή θα αναπτύξει, με βάση τα υπάρχοντα προγράμματα, δράσεις κατάρτισης για τους υπαλλήλους των κατασταλτικών υπηρεσιών, περιλαμβανομένων των υπαλλήλων των υποψήφιων χωρών, καθώς επίσης δράσεις ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού·

(3) η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αποδίδει προτεραιότητα στην καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων για τη διεύρυνση·

(4) η Επιτροπή θα εκπονήσει μελέτη με στόχο τον καθορισμό μεθοδολογίας για τη συλλογή, την ανάλυση και τη σύγκριση δεδομένων στον τομέα της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας·

(5) η Επιτροπή προτίθεται να καθιερώσει στους κόλπους της ένα σημείο επαφής, το οποίο θα λειτουργεί ως διασύνδεσμος μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών όσον αφορά τις εργασίες που πραγματοποιούνται στον τομέα της καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας και θα διευκολύνει τη διαφάνεια σε σχέση με τον εξωτερικό κόσμο·

Μεσοπρόθεσμες δράσεις

(6) Η Επιτροπή θα εξετάσει τη σκοπιμότητα θέσπισης συμπληρωματικών μηχανισμών διοικητικής συνεργασίας για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, ιδίως μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών, αλλά και μεταξύ των αρχών αυτών και της Επιτροπής·

(7) η Επιτροπή θα εξετάσει την ανάγκη υποβολής προτάσεων για την εναρμόνιση των κατώτατων ορίων επιβολής ποινικών κυρώσεων, για τη διεύρυνση των αρμοδιοτήτων της Europol ώστε να συμπεριληφθεί και η καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, καθώς επίσης για τη θέσπιση μιας δομής που να επιτρέπει την πρόσβαση, π.χ. μέσω ενός ιστοχώρου Internet, στις αποφάσεις που εκδίδουν τα εθνικά δικαστήρια στον τομέα αυτό·

Άλλες πρωτοβουλίες

(8) Η Επιτροπή διατυπώνει στην παρούσα ανακοίνωση συστάσεις που αποσκοπούν κυρίως στην καλύτερη χρήση των υπαρχόντων συστημάτων πληροφόρησης και στην ενίσχυση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ του ιδιωτικού τομέα και των δημόσιων αρχών.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία στην εσωτερική αγορά προκαλούν εκτροπές και διαταράξεις στην αγορά, ιδίως όταν το φαινόμενο αυτό εκμεταλλεύεται τις διαφορές που υπάρχουν μεταξύ των επιμέρους κρατών μελών όσον αφορά τα μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Πράγματι, στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπάρχουν ακόμη σημαντικές διαφορές ως προς το επίπεδο προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας, ιδίως όσον αφορά την ουσιαστική πραγμάτωση των σχετικών δικαιωμάτων. Έτσι, οι όροι εφαρμογής των προσωρινών μέτρων που χρησιμοποιούνται ιδίως για τη διασφάλιση των αποδεικτικών μέσων, ο υπολογισμός των αποζημιώσεων ή, ακόμη, οι όροι εφαρμογής των διαδικασιών παύσης των δραστηριοτήτων παραποίησης/απομίμησης ή πειρατείας παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις από κράτος μέλος σε κράτος μέλος. Σε ορισμένα κράτη μέλη, δεν προβλέπονται μέτρα και διαδικασίες όπως το δικαίωμα ενημέρωσης και η απόσυρση, δαπάναις του παραβάτη, των επίμαχων εμπορευμάτων που κυκλοφορούν στην αγορά. Οι διαφορές αυτές βλάπτουν την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και δυσχεραίνουν την αποτελεσματική καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας. Αυτή η κατάσταση έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια της εμπιστοσύνης των οικονομικών κύκλων στην εσωτερική αγορά και, κατά συνέπεια, τη μείωση των επενδύσεων. Το φαινόμενο αυτό, πέραν των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεών του, φαίνεται ότι συνδέεται σε ολοένα και μεγαλύτερο βαθμό με το οργανωμένο έγκλημα και ότι γνωρίζει ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη με το Internet. Επομένως, η καταπολέμηση του εν λόγω φαινομένου έχει κεφαλαιώδη σημασία για την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Στόχος της παρούσας ανακοίνωσης είναι να εξαγγείλει, με τη μορφή ενός σχεδίου δράσης, τα διάφορα μέτρα και πρωτοβουλίες που προτίθεται να αναλάβει η Επιτροπή προκειμένου να βελτιωθεί και να ενταθεί η καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά. Η εφαρμογή αυτού του σχεδίου δράσης προϋποθέτει τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών και, πρωτίστως, των κατόχων των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Σκοπός του εν λόγω σχεδίου δράσης είναι να συμπληρώσει, για τις ανάγκες της εσωτερικής αγοράς, τις δράσεις που έχουν ήδη αναληφθεί για τον έλεγχο των εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και των αναπαραχθέντων χωρίς άδεια (πειρατικών) στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ (κανονισμός αριθ. 3295/94 όπως έχει τροποποιηθεί), καθώς και τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί στον τομέα της καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στα πλαίσια των σχέσεων με τις τρίτες χώρες και των πολυμερών συμφωνιών (και ιδίως της συμφωνίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου, ΔΠΙΕ, η οποία συνήφθη στα πλαίσια του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου[1]).

3. Η Επιτροπή υπέβαλε, στις 15 Οκτωβρίου 1998, μια Πράσινη Βίβλο για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά[2] προκειμένου να προκαλέσει συζήτηση για το θέμα αυτό με όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους. Οι τομείς παρέμβασης που υποδεικνύονται στην

---

[1] Απόφαση 94/800/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, σχετικά με την εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σύναψη των συμφωνιών που απέρρευσαν από τις πολυμερείς διαπραγματεύσεις του Γύρου της Ουρουγουάης (1986-1994), καθόσον αφορά τα θέματα που εμπίπτουν στις αρμοδιότητές της, ΕΕ L 336 της 23/12/1994, σ. 213.

[2] COM(98)569 τελικό.

Πράσινη Βίβλο αφορούν τη δράση του ιδιωτικού τομέα, την αποτελεσματικότητα των τεχνικών μέσων ασφάλειας και πιστοποίησης της γνησιότητας, τις κυρώσεις και τα άλλα μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και τη διοικητική συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών.

4. Η Επιτροπή έλαβε τις απόψεις πάρα πολλών φορέων (145). Οργάνωσε ανοικτή ακρόαση με όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους στο Μόναχο στις 2 και 3 Μαρτίου 1999, από κοινού με τη γερμανική προεδρία του Συμβουλίου της Ένωσης, καθώς και συνεδρίαση εμπειρογνωμόνων με τα κράτη μέλη στις 3 Νοεμβρίου 1999. Η Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή γνωμοδότησε σχετικά με την Πράσινη Βίβλο στις 24 Φεβρουαρίου 1999[3], ενώ το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε σχετικό ψήφισμα στις 4 Μαΐου 2000[4].

ΟΙ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΡΑΣΙΝΗ ΒΙΒΛΟ[5]

5. Οι διαβουλεύσεις επιβεβαίωσαν τις αρνητικές επιπτώσεις της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Το μέγεθος του φαινομένου στην εσωτερική αγορά, παρά το γεγονός ότι είναι δύσκολο να μετρηθεί λόγω της λαθραίας φύσης των σχετικών δραστηριοτήτων, είναι σημαντικό και, γενικά, εντεινόμενο. Πρόκειται για σοβαρό πρόβλημα για όλους τους οικονομικούς τομείς, διότι το φαινόμενο αυτό αποθαρρύνει τις επενδύσεις και την καινοτομία, προκαλεί απώλεια θέσεων απασχόλησης και συνιστά κίνδυνο για τους καταναλωτές. Τα συνολικά αριθμητικά στοιχεία του Γραφείου πληροφοριών για την παραποίηση/απομίμηση, που συστάθηκε από το Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο[6], σύμφωνα με τα οποία το εμπόριο της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας αντιπροσωπεύει το 5 έως 7 % του παγκόσμιου εμπορίου, με κόστος 200 έως 300 δισεκατομμυρίων ευρώ το χρόνο και με συνολικές απώλειες 200.000 θέσεων απασχόλησης ετησίως, επισημαίνονται συχνά από τους ενδιαφερόμενους κύκλους. Οι εν λόγω κύκλοι εκτιμούν ότι οι επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναπτύσσουν διεθνείς δραστηριότητες χάνουν από 400 έως 800 εκατομμύρια ευρώ στην εσωτερική αγορά και 2 δισεκατομμύρια ευρώ εκτός της Ένωσης. Σύμφωνα με τα στοιχεία που δίνουν ορισμένοι θιγόμενοι τομείς, το μερίδιο της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, ως εκατοστιαίο ποσοστό του νόμιμου εμπορίου στην εσωτερική αγορά, έχει ως εξής:

---

3 ΕΕ C 116 της 28/04/1999, σ. 35.

4 Το ψήφισμα αυτό δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη.

5 Η συνοπτική παρουσίαση των απαντήσεων που ελήφθησαν σχετικά με την Πράσινη Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την παραποίηση/απομίμηση και την πειρατεία είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση του Internet : *http://europa.eu.int/comm/internal_market/fr/intprop/indprop.*

6 «*Countering Counterfeiting. A guide to protecting & enforcing intellectual property rights*», Counterfeiting Intelligence Bureau, International Chamber of Commerce (Διεθνές Εμπορικό Επιμελητήριο) , 1997.

Μερίδιο της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας ως εκατοστιαίο ποσοστό (%) του νόμιμου εμπορίου στην εσωτερική αγορά

Σχετικοί τομείς	Ποσοστό παραποίησης/απομίμησης/πειρατείας
Πληροφορική	39
Οπτικοακουστικός τομέας	16
Κλωστοϋφαντουργία	10 έως 16
Μουσική	10
Ανταλλακτικά αυτοκινήτων	5 έως 10
Αθλητισμός και ψυχαγωγία	5 έως 7

Οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι καταγγέλλουν τις διαφορές που υπάρχουν σήμερα μεταξύ των καθεστώτων επιβολής κυρώσεων, διαφορές που έχουν δυσμενείς επιπτώσεις στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών, καθώς και άμεσο αντίκτυπο στις συνθήκες ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά. Πράγματι, επισημαίνεται ότι οι διαφορές αυτές επηρεάζουν τη γεωγραφική εγκατάσταση των δραστηριοτήτων παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, πράγμα που σημαίνει ότι τα προϊόντα παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας κατασκευάζονται και πωλούνται συνήθως στις χώρες οι οποίες καταπολεμούν το φαινόμενο αυτό λιγότερο αποτελεσματικά απ' ό,τι άλλες. Η κατάσταση αυτή προκαλεί «εκτροπές» στη διακίνηση των σχετικών προϊόντων, νοθεύει τον ανταγωνισμό και δημιουργεί διαταραχές στην αγορά. Γι'αυτό το λόγο, οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, ζητούν τη δυναμική αντιμετώπιση του προβλήματος αυτού και την ανάληψη φιλόδοξων πρωτοβουλιών σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης.

6. Η Επιτροπή συμμερίζεται ως επί το πλείστον τις ανησυχίες που εκφράζουν οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι. Οι επιθυμίες των κύκλων αυτών βρίσκονται επίσης σε πλήρη αντιστοιχία με τους στόχους της πολιτικής την οποία εφαρμόζει η Επιτροπή, σκοπός της οποίας είναι να διευκολυνθεί η ανάπτυξη καινοτόμων και δημιουργικών δραστηριοτήτων στην Ευρώπη, κυρίως μέσω της συνεκτικής και αποτελεσματικής προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά.

7. Οι απαντήσεις που δόθηκαν στην Πράσινη Βίβλο θεωρούν ότι η δράση του ιδιωτικού τομέα θα μπορούσε να ενισχυθεί ακόμη περισσότερο, ιδίως όσον αφορά τη συνεργασία με τις δημόσιες αρχές. Οι περισσότερες απαντήσεις επιμένουν στην ανάγκη να υπάρξει καλύτερος συντονισμός μεταξύ των βάσεων δεδομένων και να ενισχυθεί η διασυνοριακή ροή πληροφοριών, με τη συμμετοχή των εθνικών αρχών και των επαγγελματικών οργανώσεων. Οι απαντήσεις τάσσονται, γενικά, υπέρ των εκστρατειών ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του κοινού για τις αρνητικές επιπτώσεις και τους κινδύνους τους οποίους συνεπάγονται η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία. Γενικά, γίνεται επίσης δεκτό το δικαίωμα των επαγγελματικών οργανώσεων να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη. Όσον αφορά τα τεχνικά μέσα ασφάλειας και πιστοποίησης της γνησιότητας, οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι ζητούν τη λήψη νομοθετικών μέτρων για την απαγόρευση της κατασκευής και της διανομής παράνομων τεχνικών μέσων και για την πρόβλεψη μηχανισμών έννομης προστασίας κατά της καταστρατήγησης νόμιμων μέσων. Στην περίπτωση των πολυμεσικών προϊόντων (CD, CD-ROM, DVD), οι κάτοχοι δικαιωμάτων ζητούν να καταστεί υποχρεωτική η χρήση κωδικών πιστοποίησης της γνησιότητας.

8. Κατά την άποψη των ενδιαφερόμενων κύκλων, οι κυρώσεις και τα λοιπά μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας πρέπει να έχουν την ίδια αποτελεσματικότητα σε όλα τα κράτη μέλη. Ορισμένοι από τους κύκλους αυτούς τάσσονται υπέρ της εναρμόνισης των κυρώσεων και των σχετικών ποινικών διαδικασιών. Οι περισσότερες απαντήσεις ζητούν τη θέσπιση εναρμονισμένων κανόνων όσον αφορά τη διακοπή της λειτουργίας των εγκαταστάσεων και των καταστημάτων, καθώς και την κατάσχεση των εξοπλισμών που χρησιμοποιούνται για παράνομους σκοπούς. Εξάλλου, οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι στηλιτεύουν την ανομοιογένεια και την ανεπάρκεια των εθνικών μέτρων συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων και ανάληψης δράσης. Ζητούν τη θέσπιση ομοιόμορφων διαδικασιών έρευνας και κατάσχεσης, καθώς και την πρόβλεψη αποτελεσματικότερων μηχανισμών διασυνοριακής δράσης. Ζητούν επίσης να προβλεφθεί σε όλα τα κράτη μέλη η επιδίκαση αποζημιώσεων κατ'αποκοπήν ή πλήρους αποζημίωσης (δηλαδή αποζημίωσης που να περιλαμβάνει και την αποκατάσταση της ηθικής βλάβης). Οι περισσότερες παρατηρήσεις τάσσονται υπέρ της θέσπισης, σε όλα τα κράτη μέλη, του δικαιώματος ενημέρωσης του κοινού[7] και δημοσίευσης των εκδιδομένων αποφάσεων. Οι απαντήσεις στην Πράσινη Βίβλο μαρτυρούν ευρεία συναίνεση ως προς την ανάγκη βελτίωσης της διοικητικής συνεργασίας μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι αρμόδιες για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά, ακόμη και από πλευράς κατάρτισης και ανταλλαγής υπαλλήλων. Οι απαντήσεις υπογραμμίζουν ότι η Επιτροπή πρέπει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στον τομέα αυτό.

ΟΙ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΟΤΙΘΕΤΑΙ ΝΑ ΑΝΑΛΑΒΕΙ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ

9. Η Επιτροπή επιθυμεί να υπογραμμίσει ότι, μολονότι οι δημόσιες αρχές έχουν αναμφίβολα να διαδραματίσουν ένα σημαντικό ρόλο στην καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, εντούτοις η βασική ευθύνη στον τομέα αυτών βαρύνει τους κατόχους των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, οι οποίοι πρέπει να επαγρυπνούν οι ίδιοι, π.χ. στα πλαίσια της πολιτικής που εφαρμόζουν όσον αφορά τη χορήγηση αδειών και τον έλεγχο της ποιότητας των προϊόντων και υπηρεσιών.

10. Η Επιτροπή προτείνει να δοθεί συνέχεια στην Πράσινη Βίβλο με τη μορφή του παρόντος σχεδίου δράσης. Το σχέδιο αυτό περιλαμβάνει επείγουσες δράσεις, για τις οποίες θα υποβληθούν προσεχώς προτάσεις της Επιτροπής, μεσοπρόθεσμες δράσεις, καθώς επίσης και συστάσεις προς τον ιδιωτικό τομέα και τις δημόσιες αρχές, συστάσεις που ενσωματώνονται στο ίδιο το σχέδιο δράσης.

11. Δεδομένου ότι η παραποίηση/απομίμηση και η πειρατεία μέσω του Internet αποκτούν ολοένα και περισσότερο ανησυχητικές διαστάσεις, η Επιτροπή θα παρακολουθήσει με πολλή προσοχή την εξέλιξη της κατάστασης και θα λάβει, αν χρειαστεί, κατάλληλες πρωτοβουλίες στο πλαίσιο της εφαρμογής του παρόντος σχεδίου δράσης.

12. Οι ενέργειες που προβλέπονται από το παρόν σχέδιο δράσης πρέπει βεβαίως να ενταχθούν στις πρωτοβουλίες οριζόντιου χαρακτήρα που αναλαμβάνονται στους

---

[7] Υποχρέωση του παραποιητή ή του «πειρατή» να παράσχει ορισμένες πληροφορίες σχετικά με την προέλευση των επίμαχων εμπορευμάτων, τα κυκλώματα διανομής και τους τρίτους που εμπλέκονται στην παραγωγή και τη διανομή των εμπορευμάτων.

τομείς της δικαιοσύνης και των εσωτερικών υποθέσεων, και ιδίως στη στρατηγική την οποία ακολουθεί η Ευρωπαϊκή Ένωση για την πρόληψη και τον έλεγχο της εγκληματικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης του Άμστερνταμ, στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Tampere, της 15ης και 16ης Οκτωβρίου 1999[8], καθώς επίσης στους προσανατολισμούς που πρότεινε η Επιτροπή στην ανακοίνωσή της για την πρόληψη της εγκληματικότητας και στις εργασίες του ευρωπαϊκού φόρουμ για την πρόληψη του οργανωμένου και του οικονομικού εγκλήματος[9].

ΕΠΕΙΓΟΥΣΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οδηγία σχετικά με τα μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας

13. Η Επιτροπή θα υποβάλει πρόταση οδηγίας, σκοπός της οποίας θα είναι να διασφαλίσει, στον τομέα αυτό, την εύρυθμη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Ωστόσο, δεδομένου ότι η συμφωνία ΔΠΙΕ προβλέπει διατάξεις ελάχιστου χαρακτήρα σχετικά με τα μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας που εφαρμόζονται σε όλα τα κράτη μέλη, οι δράσεις τις οποίες προβλέπει η Επιτροπή στον τομέα αυτό δεν θα αφορούν παρά βελτιώσεις που θα συμπληρώνουν τις διατάξεις αυτής της συμφωνίας.

14. Η εν λόγω οδηγία θα έχει ως αντικείμενο, αφενός, την εναρμόνιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν τα μέσα επιβολής του σεβασμού των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και, αφετέρου, τη διασφάλιση του γεγονότος ότι τα υφιστάμενα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας τυγχάνουν ισοδύναμου επιπέδου προστασίας στην εσωτερική αγορά. Εξυπακούεται ότι η εφαρμογή μέσων αυτού του είδους υπόκειται στην τήρηση των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης. Η οδηγία θα αφορά, ειδικότερα, τα εξής:

- το δικαίωμα των επαγγελματικών οργανώσεων να προσφεύγουν στη δικαιοσύνη για την προάσπιση των συλλογικών συμφερόντων τα οποία εκπροσωπούν[10]·
- τη νομική προστασία των τεχνικών μέσων στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας[11]. Η μελετώμενη νομοθετική πράξη αναμένεται να απαγορεύσει την κατασκευή και τη διανομή παράνομων τεχνικών μέσων και να προβλέψει μηχανισμούς έννομης προστασίας κατά της καταστρατήγησης νόμιμων μέσων·

---

8 ΕΕ C 124 της 03/05/2000, σ. 1.

9 Το ευρωπαϊκό φόρουμ για την πρόληψη του οργανωμένου και του οικονομικού εγκλήματος είναι πρωτοβουλία της Επιτροπής που αποσκοπεί στην οργάνωση των εργασιών πρόληψης του εγκλήματος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Πρόκειται για ένα πλαίσιο για τη δημιουργία δικτύων εμπειρογνωμόνων και την ανάληψη πρωτοβουλιών.

10 Διατάξεις αυτού του είδους, που δημιουργούν αυτό το ειδικό δικαίωμα, υπάρχουν ήδη στη νομοθεσία πολλών κρατών μελών.

11 Όσον αφορά το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας και τα συγγενικά δικαιώματα, η κοινή θέση του Συμβουλίου σχετικά με την οδηγία για την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων στην κοινωνία της πληροφορίας περιέχει λεπτομερείς διατάξεις για την έννομη προστασία των τεχνικών μέτρων. Βλέπε, επίσης το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ), της οδηγίας 91/250/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 14ης Μαΐου 1991, σχετικά με την έννομη προστασία των προγραμμάτων υπολογιστή.

– στις ενδεδειγμένες περιπτώσεις, και με την επιφύλαξη των ποινικών κυρώσεων που αναφέρονται στο σημείο 21, τη δυνατότητα διακοπής της λειτουργίας των εγκαταστάσεων και των καταστημάτων στα οποία διενεργούνται πράξεις παραποίησης/απομίμησης ή πειρατείας, καθώς επίσης τη δυνατότητα κατάσχεσης του εξοπλισμού που χρησιμοποιείται για παράνομους σκοπούς, κατάσχεσης των περιουσιακών στοιχείων των παρανομούντων και δήμευσης των κερδών που αποκομίζουν οι δράστες παραποίησης/απομίμησης ή πειρατείας·

– αστικά μέτρα και διαδικασίες, ιδίως στους τομείς της έρευνας, της κατάσχεσης και της απόδειξης, που να επιτρέπουν στους κατόχους των δικαιωμάτων να εξασφαλίζουν τον αποτελεσματικό σεβασμό των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας τους στην εσωτερική αγορά·

– μια διαδικασία απόσυρσης των επίμαχων εμπορευμάτων που κυκλοφορούν στην αγορά, δαπάναις του παραβάτη· εναρμονισμένα κριτήρια για τον υπολογισμό των αποζημιώσεων· τηρουμένων των κανόνων προστασίας των δεδομένων, και ιδίως των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, την καθιέρωση ενός δικαιώματος πληροφόρησης και τη δυνατότητα να αποφασίζεται η δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων που εκδίδονται στα κράτη μέλη στον τομέα της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας[12]·

– τον ορισμό ενός ή περισσότερων διοικητικών ανταποκριτών σε κάθε κράτος μέλος για τα θέματα που αφορούν την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά, όπως γίνεται ήδη για τα ζητήματα που αφορούν τον έλεγχο στα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ, ανταποκριτή ο οποίος θα είναι συγχρόνως «συνομιλητής» των επαγγελματικών κύκλων και των ελεγκτικών αρχών των άλλων κρατών μελών, και τη σύσταση μιας επιτροπής επαφής σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία θα απαρτίζεται από τους εθνικούς ανταποκριτές και θα προεδρεύεται από την Επιτροπή, θα αναλάβει δε την αποστολή να αναπτύξει τη συνεργασία, να προωθήσει την ανταλλαγή πληροφοριών και να εξετάζει όλα τα ζητήματα που αφορούν την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά, εξαιρουμένων των ζητημάτων ποινικής φύσεως[13]·

– τη σύνταξη περιοδικής έκθεσης αξιολόγησης σχετικά με τη λειτουργία της οδηγίας, περιλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται από τα διάφορα αρμόδια όργανα και φορείς.

Εξάλλου, η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον είναι σκόπιμο να θεσπιστεί η υποχρεωτική χρήση κωδικών αναγνώρισης στους οπτικούς δίσκους και να ληφθούν μέτρα ελέγχου των εγκαταστάσεων και της παραγωγής.

---

[12] Επί του παρόντος μελετάται η καθιέρωση ενός μητρώου ποινικών καταδικών στα πλαίσια της υλοποίησης της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των οριστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις, όπως προβλέπεται στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Tampere.

[13] Οι διοικητικοί ανταποκριτές και η επιτροπή επαφής θα λαμβάνουν υπόψη τους τις εργασίες που πραγματοποιούνται στα πλαίσια του ευρωπαϊκού φόρουμ για την πρόληψη του οργανωμένου και του οικονομικού εγκλήματος.

Κατάρτιση και ανταλλαγή υπαλλήλων

15. Η Επιτροπή θα μεριμνήσει, στον τομέα της κατάρτισης των υπαλλήλων των κατασταλτικών υπηρεσιών, περιλαμβανομένης της ανταλλαγής υπαλλήλων, για την καλύτερη δυνατή χρήση των υπαρχόντων και μελλοντικών προγραμμάτων κατάρτισης, κατά τρόπον ώστε να λαμβάνονται καλύτερα υπόψη οι πτυχές που αφορούν την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας. Θα ληφθεί επίσης υπόψη η πείρα που έχει αποκτηθεί στον τομέα αυτόν από τις τελωνειακές υπηρεσίες, μέσω των κοινοτικών προγραμμάτων όπως το πρόγραμμα «Τελωνείο 2002».

Ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας προς τις υποψήφιες χώρες

16. Όσον αφορά τις υποψήφιες χώρες, η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να αποδίδει προτεραιότητα στην καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στα πλαίσια των διαπραγματεύσεων για τη διεύρυνση και θα μεριμνήσει για την ενίσχυση των δράσεων κατάρτισης και τεχνικής βοήθειας στον τομέα αυτόν στα πλαίσια των υπαρχόντων προγραμμάτων. Θα ζητήσει επιμόνως από τις χώρες αυτές να θεσπίσουν ταχύτατα τα μέσα και τις υποδομές που απαιτούνται προκειμένου να καταστεί δυνατός ο αποτελεσματικός σεβασμός των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

Ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του κοινού

17. Η Επιτροπή οργάνωσε στο Παρίσι, στις 20 και 21 Νοεμβρίου 2000, από κοινού με τη γαλλική προεδρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα με τη συγκεκριμένη υποστήριξη της γαλλικής τελωνειακής υπηρεσίας, ένα ευρωπαϊκό φόρουμ για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης. Εξάλλου, μέσα στα όρια των διαθέσιμων πόρων της, θα παράσχει την υποστήριξή της σε εθνικές πρωτοβουλίες, σε συνεργασία με τον ιδιωτικό τομέα, όσον αφορά την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση του κοινού για τις αρνητικές συνέπειες της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, ιδίως από την άποψη της προστασίας των καταναλωτών, της προστασίας της υγείας και της δημόσιας ασφάλειας. Για το σκοπό αυτό θα χρησιμοποιηθούν τα ενημερωτικά προγράμματα της Επιτροπής.

Θέσπιση μιας μεθοδολογίας για τη συλλογή, την ανάλυση και τη σύγκριση των δεδομένων

18. Η Επιτροπή θα αναθέσει την εκπόνηση μελέτης με στόχο την εκπόνηση μεθοδολογίας για τη συγκέντρωση, την ανάλυση και τη σύγκριση των σχετικών δεδομένων στην εσωτερική αγορά. Η μεθοδολογία θα λάβει, ειδικότερα, υπόψη της την προσέγγιση που αναπτύχθηκε για τη συλλογή τελωνειακών στατιστικών στοιχείων βάσει των κανονισμών αριθ. 3295/94 και 1367/95. Αναμένεται να αποτελέσει ένα απλό, αξιόπιστο και αποτελεσματικό μέσο αξιολόγησης, που θα μπορεί να χρησιμοποιείται εύκολα και θα δίνει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους κύκλους, στα κράτη μέλη και στην Επιτροπή να καθορίζουν και να εφαρμόζουν τα ενδεδειγμένα μέτρα καταπολέμησης του φαινομένου. Τα στοιχεία που θα συλλέγονται βάσει αυτής της μεθοδολογίας θα συμβάλλουν στην κατάρτιση της έκθεσης αξιολόγησης που προβλέπεται από την προαναφερόμενη οδηγία.

Σημείο επαφής στους κόλπους της Επιτροπής

19. Στο επίπεδο της ίδιας της Επιτροπής, θα μπορούσε να καθοριστεί ένα σημείο επαφής που θα καθιστά δυνατή την αύξηση της διαφάνειας έναντι των επιχειρήσεων και των κρατών μελών για όλα τα ζητήματα τα οποία αφορούν την παραποίηση/απομίμηση και την πειρατεία στην εσωτερική αγορά, και ιδίως για τα ζητήματα τα οποία απορρέουν από την εφαρμογή της οδηγίας που αναφέρεται στο σημείο 14. Το εν λόγω σημείο επαφής δεν θα έχει ειδικές αρμοδιότητες, αλλά θα λειτουργεί ως κατάλληλος διασύνδεσμος μεταξύ των διαφόρων υπηρεσιών της Επιτροπής. Ο ρόλος του θα είναι συμπληρωματικός προς το ρόλο των διοικητικών ανταποκριτών και της επιτροπής επαφής που αναφέρονται στο σημείο 14, 5η παύλα, καθώς και προς το ρόλο του σημείου επαφής που προβλέπεται για την εφαρμογή του τροποποιημένου κανονισμού αριθ. 3295/94.

ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Διοικητική συνεργασία

20. Η Επιτροπή θα διερευνήσει τη δυνατότητα θέσπισης, ενδεχομένως μέσω κανονισμού, ειδικών μηχανισμών διοικητικής συνεργασίας, συμπληρωματικών προς εκείνους που αναφέρονται στο σημείο 14, 5η παύλα, μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών και με την Επιτροπή, για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας στην εσωτερική αγορά. Οι προτάσεις που θα υποβληθούν θα μπορούσαν να έχουν ως πρότυπο τους μηχανισμούς διοικητικής συνεργασίας που υπάρχουν σε άλλους τομείς, και ιδίως στον τελωνειακό και τον αγροτικό τομέα, καθώς και στον τομέα των ιδίων πόρων. Θα ήταν δυνατόν να καθιερωθεί ένας μηχανισμός αμοιβαίας αρωγής μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών για την ανταλλαγή πληροφοριών, ακόμη και για συγκεκριμένες περιπτώσεις παραποίησης/απομίμησης και πειρατείας, τηρουμένων των κανόνων εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων, και, ενδεχομένως, να προβλεφθεί η διενέργεια κοινών ερευνών και ελέγχων, αλλά επίσης, όταν διακυβεύεται το κοινοτικό συμφέρον, να αναπτύσσεται μια κοινοτική συνεργασία μεταξύ αυτών των εθνικών αρχών και της Επιτροπής.

Εναρμόνιση των κατώτατων ορίων επιβολής ποινικών κυρώσεων

21. Η Επιτροπή θα εξετάσει την ανάγκη υποβολής προτάσεων για τη θέσπιση μέτρων καθορισμού ελάχιστων κανόνων σχετικά με τις προϋποθέσεις στοιχειοθέτησης των ποινικών παραβάσεων και τις σχετικές κυρώσεις (βάσει του άρθρου 34 του τίτλου VI της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Ένωσης). Θα εξετάσει επίσης τις δυνατότητες ανάπτυξης του τελωνειακού δικαίου στον τομέα αυτό. Η σχετική πρωτοβουλία θα μπορούσε να αφορά την προσέγγιση των κατώτατων ορίων επιβολής ποινικών κυρώσεων σε εθνικό επίπεδο για παραβίαση συγκεκριμένου δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και την προσέγγιση του επιπέδου των ποινικών κυρώσεων που προβλέπονται για τα διάφορα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

Διεύρυνση των αρμοδιοτήτων του Γραφείου Europol

22. Για τις πτυχές της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας που υπερακοντίζουν τους τομείς του πρώτου πυλώνα, πρέπει να επεκταθούν οι αρμοδιότητες του Γραφείου Europol ώστε να συμπεριλάβουν και την καταπολέμηση της

παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Σύμβασης Europol[14].

Καλύτερη πρόσβαση στην πληροφόρηση

23. Προκειμένου να βελτιωθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων και των συλλογικών φορέων (οργανώσεων, σωματείων κ.λπ.) στην πληροφόρηση, η Επιτροπή προτίθεται να δημιουργήσει μια δομή, π.χ. έναν ιστοχώρο Internet, μέσω της οποίας οι επαγγελματίες και οι κατασταλτικές αρχές θα έχουν πρόσβαση στις δικαστικές αποφάσεις που δημοσιεύονται στα κράτη μέλη, τηρουμένων των κανόνων προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αυτός ο ιστοχώρος θα μπορούσε, ειδικότερα, να βασίζεται στην ενημερωτική πτυχή του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Θα μπορούσε επίσης να παρέχει πρόσβαση, μέσω της πρόβλεψης κατάλληλων διασυνδέσεων (σύνδεσμοι υπερκειμένου), στους ιστοχώρους που υπάρχουν στον τομέα αυτόν σε εθνικό επίπεδο.

ΑΛΛΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ

Βελτίωση της συνεργασίας μεταξύ του ιδιωτικού τομέα και των δημόσιων αρχών

24. Η Επιτροπή συνιστά στις δημόσιες αρχές και στον ιδιωτικό τομέα να προβαίνουν σε καλύτερη χρήση των δημόσιων και ιδιωτικών βάσεων δεδομένων και συστημάτων πληροφόρησης που υπάρχουν στον τομέα της καταπολέμησης της παραποίησης/απομίμησης και της πειρατείας, τηρουμένων των κανόνων εμπιστευτικότητας και προστασίας των δεδομένων. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να επιδιωχθεί η συμβατότητα μεταξύ των υπαρχόντων συστημάτων και η πρόβλεψη «διαύλων» επικοινωνίας μεταξύ τους. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τις εθνικές και ιδιωτικές πρωτοβουλίες που αναλαμβάνονται με στόχο τη σύναψη πρωτοκόλλων συμφωνίας για τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών.

Ευρωπαϊκή δικαστική συνεργασία

25. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη τις ενδεχόμενες ανάγκες στα πλαίσια των υπαρχόντων μέσων ή των υπό εξέλιξη εργασιών στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές και ποινικές υποθέσεις, όπως είναι οι εργασίες που πραγματοποιούνται για τη δημιουργία του ευρωπαϊκού δικαστικού δικτύου σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, για το συντονισμό των δικαστικών διώξεων μέσω του EUROJUST, για την αμοιβαία αναγνώριση των οριστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις[15] ή για την αμοιβαία αναγνώριση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Στα πλαίσια της διακυβερνητικής διάσκεψης, η Επιτροπή υπέβαλε την 1η Μαρτίου 2000 ένα συμπληρωματικό υπόμνημα για τη μεταρρύθμιση του κοινοτικού δικαιοδοτικού συστήματος[16], υπόμνημα στο οποίο εκτιμά ότι, στον τομέα των κοινοτικών τίτλων πνευματικής ιδιοκτησίας, και ιδίως με την προοπτική του μελλοντικού κοινοτικού διπλώματος ευρεσιτεχνίας, πρέπει να μελετηθεί η δημιουργία ενός ειδικευμένου κοινοτικού δικαστηρίου που θα είναι, ειδικότερα, αρμόδιο για τις διαφορές σχετικά με το κύρος και την παραποίηση των κοινοτικών τίτλων.

---

14 Πρβλ. άρθρο 2, παράγραφος 2, εδάφιο 3, της σύμβασης Europol, ΕΕ C 316 της 27/11/1995, σ. 1.

15 Πρβλ. ανακοίνωση της Επιτροπής της 26/07/2000 [COM(2000)495].

16 COM(2000)109 τελικό.

Δυνατότητες που παρέχονται από τα ειδικά προγράμματα του 5ου προγράμματος-πλαισίου Ε&Α

26. Η Επιτροπή ενθαρρύνει τους ενδιαφερόμενους κύκλους να χρησιμοποιούν τις δυνατότητες που παρέχουν τα κοινοτικά ειδικά προγράμματα του 5ου προγράμματος-πλαισίου για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών και νέων τεχνικών μέσων. Πρόκειται, ειδικότερα, για τα ειδικά προγράμματα έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και επίδειξης στον τομέα «ανταγωνιστική και βιώσιμη ανάπτυξη»[17] και στον τομέα «τεχνολογίες της κοινωνίας της πληροφορίας». Ενθαρρύνει επίσης τους ενδιαφερόμενους κύκλους να συμβάλουν στην προετοιμασία του 6ου προγράμματος-πλαισίου υποδεικνύοντας στόχους Ε&Α που θα ήταν δυνατόν να υποστηριχθούν στο μέλλον.

[17] Ως παράδειγμα αναφέρεται ότι η Επιτροπή δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 1999 πρόσκληση υποβολής προτάσεων που καλύπτει, μεταξύ άλλων θεμάτων, τις βάσεις δεδομένων αναφοράς και, ειδικότερα, ένα σύστημα παγκόσμιας πληροφόρησης για την καταπολέμηση των παραποιήσεων/απομιμήσεων (ΕΕ C 295 της 15/10/1999, σ. 8).